

До уваги агровиробників

Озимий горох — нова культура в Україні, і тому мало хто з агровиробників володіє інформацією про його переваги та особливості вирощування. Про цінність гороху як відмінного попередника, про азот, що накопичується у ґрунті при його вирощуванні, та про високий вміст білка у його зерні нашим аграріям відомо давно. А ось про озиму версію «царя

полів» дізналися тільки нещодавно.

Практичний досвід вирощування цієї бобової культури вже має одне з господарств Житомирської області, розташоване в Малинському районі. Керівник підприємства вважає, що, враховуючи погодно-кліматичні умови та ґрунти цієї зони, озимі культури — той сегмент рослинництва, який має бути в пріоритеті, оскільки вони доволі продуктивні. Дане підприємство співпрацює із Інститутом рільництва та овочівництва (м. Нові Сад, Сербія). Між сторонами укладена ліцензійна угода на право виробництва насіння бобових трав, а саме конюшини та люцерни. Після того, як в Україні було зареєстровано сорт озимого гороху НС Мороз, господарство вирішило спробувати виростити насіння для подальшого поширення на теренах України.

Як відомо, основна проблема вирощування традиційного ярого гороху в тому, що під час його цвітіння зазвичай настає посуха. Цвіт опадає, в результаті знижується врожайність. А ось озимі сорти використовують зимові запаси вологи. Тож аграрії мають більше шансів отримати гарний урожай бобових.

Ось коротко основні відомості про цей сорт.

Озимий горох сорт НС Мороз

НС Мороз перший озимий сорт білкового гороху сербської селекції, призначений для виробництва зерна. Рік реєстрації — 2016, рекомендовані зони вирощування — Степ, Лісостеп, Полісся. Дуже ранній сорт, створений методом відбору гібридної популяції. Зерно озимого гороху використовується в годівлі всіх видів свійських тварин а, також як відмінний

додаток до соєвого шроту.

Зимостійкість та посухостійкість:

НС Мороз відзначається відмінною зимостійкістю. По випробуванню низькими температурами культура цього сорту не поступається озимій пшениці. Перевага озимого гороху також в тому, що він використовує зимові запаси вологи та відзначається високою посухостійкістю.

Стійкість до вилягання:

Сорт НС Мороз має вусатий тип листка, що дає можливість зв'язування рослин на ранніх стадіях росту і розвитку так, що посіви залишаються неполеглі до самого досягання. Це полегшує збирання врожаю та запобігає значним втратам зерна.

Стручки знаходяться у верхній частині стебла, що також важливо при механічному збиранні. Рослина обмеженого росту, висота 60-80 см, із частими міжвузлями в нижній частині, що збільшує толерантність до вилягання. Горох кущиться та в середньому має по два стебла. Кількість стручків варіює по рослині між 10 та 14.

Зерно – круглої форми, від світло-кремового до світло-зеленого. Сорт ультраранньостиглий, збирання проводиться за десять днів до збирання озимого ячменю, в середньому, на півдні від 10 до 15 червня, на Поліссі з 1 липня.

Врожайність:

Врожайність зерна від 4,0 до 6,2 т/га.

Маса тисячі насінин 180-200 г.

Середній вміст сухих білків 23-25%.

Після збирання насіння гороху, враховуючи дуже низький процент антинатуритивних речовин в насінні, не потрібно термічно обробляти, потребує лише правильного зберігання.

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОГО ГОРОХУ СОРТУ НС МОРОЗ

Обробіток ґрунту: Для кращого розвитку кореневої системи гороху орний та підорні горизонти ґрунту мають щільність 1,1-1,25 г/см³, тобто без ущільнень. Для цього проводять діагностику ґрунтового профілю полів призначених під посів озимого гороху, виявляють на якій глибині наявні ущільнення та позбавляються їх за рахунок оранки (глибоко рихлення чи дискування).

Удобрення: Горох має відносно слаборозвинену кореневу систему та високий показник виносу поживних речовин, тому культура ставить високі вимоги до родючості ґрунту та вмісту доступних поживних речовин в орному шарі. При плануванні високих врожаїв озимого гороху (більше 3 т/га) необхідно планувати застосування мінеральних добрив, виходячи з вмісту поживних речовин в ґрунті та рівня запланованого врожаю. Для удобрення озимого гороху використовують хлорид калію, амофос чи комплексні (діамофоска, нітроамофоска). На ґрунтах із середнім рівнем забезпеченості поживними речовинами норма застосування мінеральних добрив складає N45-60P45 K45 кг/га д.р. Для забезпечення посіву азотними добривами використовують аміачну селітру (КАС-32).

Передпосівна обробка насіння: Найоптимальнішим варіантом захисту насіння від грибкових хвороб застосовують фунгіцидний протруйник на основі Карбоксину та Тираму, з нормою 3 л/т. Для захисту від ґрунтових та надземних шкідників насіння обробляють інсектицидними протруйниками на основі імідаклоприду, з нормою 0,5-0,6 л/т. Для забезпечення активної азотфіксації, під час протруєння насіння, додають молібденові та кобальтовмісні мікродобрива. Протруєння насіння проводять за 5-7 днів, а

безпосередньо перед посівом проводять інокуляцію біопрепаратами на основі специфічних бульбачкових бактерій (Пульсар плюс).

Посів: Сіють озимий горох, в залежності від зони вирощування, з другої половини вересня до кінця першої декади жовтня. Норма висіву складає 1-1,1 млн. схожих насінин на 1 га, глибина посіву 4-4,5 см. В разі недостатньої вологості посівного шару після посіву проводять коткування кільчасто-шпоровими чи кільчасто-зубчастими котками. Оптимальна фаза розвитку для зимівлі гороху 3-4 листки.

Осінній догляд за посівами: Для запобігання розвитку корневих гнилей та плямистостей листків в другій половині жовтня проводять обробку фунгіцидом на основі Беномілу, з нормою 0,5-0,6 кг/га. Для боротьби з шкідниками (совки, попелиці, бульбачкові довгоносики) використовують інсектициди на основі імідаклоприду, хлорпірифосу. Для кращого накопичення цукрів та поліпшення перезимівлі під час осіннього обприскування додають борні мікродобрива та сульфат магнію.

Ранньовесняне підживлення: Для кращої регенерації надземної маси, утворення бічних пагонів та відростання кореневої системи по мерзлоталому ґрунту чи на початку відновлення вегетації проводять підживлення азотними добривами (аміачна чи вапняково-аміачна селітра, КАС та сульфат амонію) в нормі 45-60 кг/га д.р.

Весняно-літній догляд за посівами: Для боротьби з хворобами проводять дві обробки фунгіцидами, можливі варіанти: (I – беноміл, 0,5-0,6 кг/га, II – амістар екстра, 0,75 кг/га; I – флутриафол + карбендазим, 0,5 + 0,5 л/га, II – кустодія, 1-1,2 л/га).

Для контролю шкідників проводять три обробки інсектицидами: I – бутонізація-початок цвітіння, II – повне цвітіння, III – активне утворення бобів. Для цього чергують інсектициди на основі імідаклоприду та хлорпірифосу.

Для боротьби з дводольними бур'янами використовують гербіцидні суміші: I – Бентазон + МЦПА, у нормі 2,5 + 0,4-0,5 л/га, II – Бентазон + Імазамокс, у нормі 2,0 + 0,6-0,8 л/га. Проти злакових бур'янів використовують гербіциди на основі хізілафоп-п-етил, клетодим, пропізафоп-етил та інші. Оптимальна фаза внесення боротьби з бур'янами – 3-5 листків гороху. Гербіциди проти дводольних бур'янів та грамініциди застосовують окремо з розривом 5-7 днів.

При проведенні хімічних обробок, для покращення росту та розвитку культури додають мікродобрива: молібден та кобальт у фазі 3-5 листків, сульфат магнію під час всіх обробок 2-3 кг/га, борні мікродобрива під час бутонізації-початок цвітіння.

Десикація: Враховуючи неодночасне дозрівання бобів на різних ярусах, для покращення умов збирання та зменшення втрат при пожовтінні 75-80% бобів (вологість насіння 25-30%) проводять десикацію препаратами на основі диквату, в нормі 2,5-3 л/га. Обмолот починають на 5-7 день, при зниженні вологості нижче 16%.